

**Opintomatka Kuunari Lindenillä Ruotsiin
Luvia - Västervik - Luvia 30.9.-4.10.2007**

Kuunari Linden Västervikin satamassa

29.9. Matka Maarianhaminaan Lindenin kotisatamaan

Opintomatka lähti 23 henkilöä, pääasiassa luvialaisia Laitakarin alueen toimijoita, Ihana-yhdistyksen jäseniä, laivanrakentajia ja purjehtijoita. Lindenin miehistöön kuuluivat kapteeni Johan Stenbäck, perämies Kalle, kasimiehet Joel ja Kristina sekä laivakokki Sami.

Seikkailumme kohti Västervikiä alkoi Porin, Luvian ja Rauman kautta linja-autolla Turkuun. Laivamatka Ahvenanmaalle, Långnäsiin kesti 4 tuntia (klo 21–01). Långnäsiin siirryimme puolisen tuntia linja-autolla Maarianhaminaan, Lindenin kotisatamaan. Ensimmäinen yö vietettiin satamassa lepäävässä laivassa, mikä lähti kohti Västervikiä klo 6.00 miehistön herättyä.

Miksi Västervik? Västervik sijaitsee Ruotsin kaakkoisrannikolla, Gotlantia vastapäätä. Opintomatka-kohteeksi oli useita ideoita, mutta Västervik valittiin mm. Gamlebyn varvin takia. Jo kesällä oltiin oltu yhteydessä Gamlebyn laivanrakentajamestariin, jonka luona nyt kävimme tutustumassa. Västervik on merellinen pitäjä ja kotisatama 2-mastokuunari Linnealle. Merimuseo, veneiden museointi ja saaristoluonnon esittäminen sekä kunnan satamapalvelut, purjehdusperinteen vaaliminen ja toimiva saaristomatkailu antoivat ideoita Laitakarin alueen kehittäjille. Västervikissä tavattiin vastaavia toimijoita, ja kuulumme heidän matkailu- ja laivanrakennushankkeista.

30.9. Päivä merellä

Heräsimme liikkeellä olevassa ja keinuvassa laivassa. Saimme aamupalan päivittäin klo 8.00–9.00. Yllätykseksemme järjestetty ohjelma alkoi heti varhain, sillä meidän tuli kokoontua käs-kynjakoon laivan kannelle, torille, heti aamupalan jälkeen. Kippari Johan esitteli miehistön, tulevaa ohjelmaa sekä antoi turvallisuusohjeita. Meidät opintomatkalaiset jaettiin kolmeen ryhmään: styyrpuureihin, paapuureihin ja keskilaivaan. Ryhmien tehtävänä oli hoitaa laivan vahtivuoroja siten, että oli 4 tuntia töitä ja 8 tuntia vapaata. Tämä toistui läpi vuorokauden, ja yöunet jäivät toisilla vähiin.

Purjehduksen aikana saimme kansimiehen tiivistetyn perehdyttämiskoulutuksen. Tämä mahdollistui jokaisen osallistuttua laivalla oleviin töihin vahtivuorojen aikana. Saimme mm. nostaa ja laskea purjeet sekä tutustua navigointiin, konehuoneeseen ja laivan ohjaamiseen.

Opintoretkeläisiä koulutuksessa

Aika laivalla kului nopeasti maisemia ihailien ja vahtivuoroissa tähystäen. Sami valmisti maistuvan lounaan ja päivällisen, kuten joka päivä. Illalla lämmitettiin sauna ja praakattiin porukalla salongissa. Yötä vasten tuuli yltyi, ja vanhat mainingit keikuttivat Lindeniä kunnolla. Taisi joku tulla merisairaaksikin.

1..10. Västervikissä lämmin vastaanotto

Saavuimme Västervikiin aikataulusta hieman myöhässä, koska yöllinen aallokko hidasti matkantekoamme. Iltapäivällä kahden maissa Lindeniin tuli tutustumaan ja esittäytymään, mm. kunnan matkailusihteeri, lehdistöä ja EMH:n (European Maritime Heritage) ex-presidentti ja Sjöfararkusten (saaristomuseot Västervikistä Karlskronaan) -ketjun luoja Anders Berg. Lisäksi keskustelimme Kustlandetin Leader + toimintaryhmän edustaja, Gustaf Westringin kanssa Kaljaasi Ihanan, Laitakarín ja Västervikin yhteistyöstä (LIITE 1).

Iltapäivällä kävelimme tutustumaan Västervikin museoon. Saimme hyvän opastuksen sekä merimuseon että toiminnallisen ”luontohuoneen” puolella. Museon pihalla kuulimme museoiduista vanhoista puuveneistä. Pihapiirissä oli lisäksi vanhoja puurakennuksia, ankkuri ja tuulimylly. Saaristomuseoiden ketju on verrattavissa Luviaan ja sen ympäristökuntiin, mitkä voivat ottaa mallia Sjöfararkustenista ja yhteisen ”merellisen” brandin luomisesta.

Västervikin museo ja oppaamme

Museokäynnin jälkeen siirryimme linja-autolla Gamelbyn kylään, Egil Bergströmin varville. Bergström rakentaa parhaillaan 3-mastokuunari Vegaa, mikä purjehtii jo ensi vuonna. Linden laivamme vieressä Västervikin satamassa oli Bergströmin aiemmin valmistama 2-mastokuunari Linnea. Laivat ovat samaa kokoluokkaa Kaljaasi Ihanan kanssa. Pääsimme tutustumaan varviin, verstaisiin ja huolella rakennettuun Vegaan.

Gambelyn varvi (Träskeppsvarv) ja valmistuva Vega

Kello 19 Lindenille oli kutsuttu paikallisia meriperinteen harrastajia ja purjehdusseuran jäseniä. Kahvituksen lomassa keskustelimme västervikiläisten kanssa purjehduksesta, meriperinteestä ja kerroimme Ihana –hankkeesta. Anders Berg esitteli Sjöfararkusten –hanketta. Meidät toivotettiin tervetulleiksi Västervikiin uudelleen. Vieraiden lähdettyä opintomatkalaiset ja Lindenin miehistö nauttivat Västervikin keskustan ravintolassa yhteisen illallisen.

2.10. Aamupäivä maissa, iltapäivällä kotiinlähtö

Aamupalan jälkeen otimme vesibussin kohti Idön saarta. Puolen tunnin matkan aikana näimme Västervikin edustan saaristoa ja rannikkoa. Idön saarella meitä odotti Einar Romerstrand, joka esitteli matkailuyritystään, ravintolaa, saaren matkailuinfoa ja vanhaa luotsiasemaa. Luotsiasema oli matkailunähtävyys jo sellaisenaan, minne oli tehty myös pienimuotoinen kalastusperinteen näyttely.

Idön saarella oli toimiva matkailubisnes: mm. ravintola, kesäkahvila, infopiste ja tilaa vierasveneille. Kulku oli esteetön kallion päällä sijaitsevaan ravintolaan. Kesäkaudella saarella käy paljon vapaa-ajanveneilijöitä, syksyllä Idössä on konferenssimatkailua. Tammihelmikuun isäntäväki asuu mantereella.

Idön vanhalta luotsiasemalta oli näkyvyys Öölantiin saakka.

Idön saaren jälkeen ehdimme pikaisesti tutustua Västervikin keskustaan, ja kello 15 alkoi pitkä kotimatkamme. Vahtivuorot jatkuivat kuten tulomatalla, ja sää suosi kulkuamme. Purjehti-
maan emme kuitenkaan päässeet.

3.10. Päivä ja yö Itämeren halki

Keskiviikkopäivän vietimme avomerellä, ja aamupäivällä pidettiin paloharjoitus. Johanin antamien ohjeiden ja käskyjen perusteella kokoontuimme laivan torille palohälytyksen jälkeen ja puimme pelastusliivit. Kansimiehet pukivat savusukellusvarusteet, ja lähtivät hyttiosastolle sokkoina pelastamaan sinne jääneitä henkilöitä. Osalle opintomatkalaisista oli annettu erityisohjeita jäädä ”palotilanteessa” hytteihin. Kaikki saatiin pelastettua, ja jatkoimme turvallisesti kotia kohden.

Iltapäivällä saimme mahdollisuuden tutustua Utön majakkasaareen. Linden rantautui Utöseen, ja osallistuimme majakan opastettuun kierrokseen. Parin tunnin aikana jaloittelimme ja nautimme aurinkoisesta syyspäivästä. Utöstä lähdettäessä vahdissa olleet opintomatkalaiset nostivat purjeet, mitkä jouduttiin laskemaan nopeasti. Pimeässä saaristossa navigointi oli tarkkaa, ja kansimies oli ruorissa. Opintomatkalaisia tarvittiin kuitenkin vahtiin ja tähystykseen.

Linden Utön majakkasaa-
rella

4.10. Saapuminen Laitakariin

Laitakariin saavuimme puoli yhdentoista aikoihin aamupäivällä. Satamassa oli vastassa joukko ihmisiä, lehdistö ja Lindeniin tutustumaan tulleet luvialaiset koululuokat. Linden jatkoi myöhemmin matkaa Kasnäsiin.

Teksti ja kuvat: Jaana Mäki
LIITE 1

Raportti Jaana Mälkin ja Gustaf Westringin yhteistyökeskusteluista:

Kuvassa Anders Berg (vas.) ja
Gustaf Westring. Kuva Jaana
Mälkki.

KUSTLANDET LEADER - TOIMINTARYHMÄ

Toimintaryhmän toimialueeseen kuuluu 6 kuntaa. Yli 3000 asukkaan kaupungit eivät voi kuulua toimialueeseen. Viime ohjelmakaudella mukaan alueeseen pääsivät kunnat, joilla on kosketuspinta mereen. Ongelmaksi heille tulivat kunnat, joiden rajalta mereen oli vain n.500m, mutta niitä ei voitu hyväksyä mukaan. Tulevalla ohjelmakaudella nämäkin kunnat hyväksytään mukaan. Poiketen Suomen Leader -toiminnasta Ruotsissa toimintaryhmät pystyvät myöntämään toimintashekkejä toimijoille; nuorille 2000€ ja aikuisille 3000 €asti.

Ruotsalaiset ovat valmistelleet ohjelmaansa vuoden kuullen myös paikallista ruohonjuuritasoa ja ovat jättäneet sen ministeriölle. Tällä hetkellä odottelevat ministeriön hyväksymistä toimintaryhmi- en valitsemisessa sekä rahoituskehityksen myöntämisessä. Näillä näkymin Ruotsalaisilla on mahdollisuus hakea hankkeita huhti-toukokuussa 2008. Alueen kansainväliseen ohjelmaan kuuluu matkailun kehittäminen, erityisesti saaristolaisperinteiden noudattaminen ja elvyttäminen, yrittäjyyden kehittäminen Itämeren ympärille sekä monenlainen toiminta nuorten keskuudessa. Kansainvälisten hankkeiden hallinnoijana Ruotsissa toimii aina toimintaryhmä itse.

Yhteistyöneuvottelut Ihana-hankkeen tiimoilta pidettiin heti saapuessamme Västervikin satamaan. Kustlandetin kansainvälisten asioiden koordinaattori Gustaf Westring saapui Lindenille ja laivan esittelyn jälkeen esittelimme toimintaryhmät puolin ja toisin. Tämän jälkeen keskustelimme mahdollisuuksista yhteishankkeesta Ihana –yhdistyksen kanssa, jolloin neuvotteluihin osallistuivat Ihana –yhdistyksestä Tapio Santala ja Jaana Mäki sekä paikallisen museotoiminnan kehittäjä ja perinneaikakulttuurin elvyttäjä Anders Berg. Toimintaryhmä on kiinnostunut yhteishankkeesta, mutta yhteistyötä päästään käynnistelemaan vasta ensi keväänä. Toimintaryhmä on kiireinen koska he raportoivat menneitä kautta sekä valmistelevat uutta. Gustaf ehdotti että, hankkeelle lisäarvoa toisi purjelaivan perinteen ohella liittämällä muitakin teemoja mukaan, kuten esim. nuorisoyhteistyö ja yrittäjyys toimijoiden kesken. Lisäarvoa myös toisi useamman partnerin mukaan tuominen. Anders Bergillä on kontaktit Puolaan. Selvitettäväksi jäävät toimivatko Puolalaiset toimijat toimintaryhmän alueella. Muita mahdollisia yhteistyötahoja etsimme Virosta, Tanskasta ja Ahvenanmaalta. Hiiumaa Virosta on jo ilmaissut kiinnostuksensa yhteistyöhön, sillä alueella on vanha perinnelaiva, mikä vaatii kunnostusta. Ahvenanmaalla on pitkät perinteet alaan ja Mikael Erickson (Mikke) on kiinnostunut yhteistyöstä Karhuseudun kanssa. Ihana -yhdistyksellä on kiinnostus Tanskan Bornholmiin. Selvitettäväksi jää onko saari toimintaryhmän alueella ja onko siellä kiinnostusta yhteistyöhön.

Mahdollisia yhteistyötahoja ja satama-alueita:

- Ahvenanmaa- Maarianhamina
- Ruotsi
  - o Vestervik, Kustlandet
  - o Gotlanti
- Tanska- Bornholm
- Viro- Hiiumaa
- Saksa, Puola, Latvia

Teksti: Jaana Mälkki